

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Finansów i Informatyki im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku zarządzanie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.48.2022.2.MS

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk społecznych prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku zarządzanie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Nie jest możliwa ocena, czy koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni, ponieważ wniosek nie zawiera wystarczających informacji potwierdzających, iż projektowany kierunek studiów jest związany ze strategią Uczelni. Zapisy przedstawione we wniosku w tym zakresie są zbyt ogólne.
2. Wskazany przez Wnioskodawcę zakres potrzeb społeczno-gospodarczych nie uzasadnia w wystarczającym stopniu potrzeby utworzenia studiów na wnioskowanym kierunku, poziomie i profilu. Brak udokumentowanego zaangażowania interesariuszy zewnętrznych w proces projektowania koncepcji i celów kształcenia, konstruowania, realizacji i doskonalenia programu studiów. We wniosku nie wskazano partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego biorących udział w tym procesie. Uczelnia nie przedstawiła we wniosku rezultatów przeprowadzonych konsultacji, wyników analiz wskazujących na potrzeby społeczno-gospodarcze utworzenia kolejnego kierunku studiów w rejonie czy oczekiwań potencjalnych pracodawców, co do przyszłych kompetencji absolwentów. Wniosek nie zawiera ani wyników przeglądu badań dotyczących zapotrzebowania na kompetencje na rynku pracy, ani analiz potrzeb na lokalnym rynku edukacyjnym czy potrzeb w zakresie kwalifikacji zawodowych absolwentów kierunku, którzy mogą być poszukiwani jako potencjalni pracownicy przez pracodawców. Przedstawiona koncepcja kształcenia nie wskazuje on na specyficzne umiejętności oczekiwane od absolwenta kierunku zarządzanie, a odnosi się raczej do uniwersalnych kompetencji oczekiwanych od absolwentów studiów wyższych. Przedstawione cele kształcenia, zapisane na wysokim poziomie ogólności, nie uwzględniają obserwowanego postępu w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej właściwych dla kierunku.
3. W odniesieniu do zajęć *bazy danych w logistyce oraz projektowanie procesów logistycznych*, na poziomie założonych efektów uczenia się, stwierdzono nieprawidłowe

ich sformułowania (efekty w zakresie wiedzy i umiejętności) z punktu widzenia zakresu projektowanych zajęć. Sposób sformułowania efektów uczenia się nie określa poprawienia zakresu poznawanej wiedzy, jak również specyfiki osiąganych umiejętności. Przypadki nieprawidłowego sformułowania efektów uczenia się w zakresie umiejętności stwierdzono również w odniesieniu do zajęć *rachunkowość* oraz *ekonomika transportu*, gdzie założono jedynie, że student potrafi opisać/omówić określone zagadnienia teoretyczne, nie wskazując zakresu umiejętności praktycznych kształtowanych w trakcie tych zajęć.

4. Nie zaplanowano prawidłowo realizacji efektu kierunkowego w zakresie posługiwania się językiem obcym (KZ_U12), ponieważ w sylabusie dla zajęć przewidzianych do kształtowania kompetencji językowych nie założono osiągnięcia przez studenta właściwego poziomu kompetencji zgodnego z opisem PRK dla poziomu 6, tj. poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
5. W programie studiów Wnioskodawca nie zaprojektował zajęć z dziedziny nauk humanistycznych w wymaganym przepisami prawa wymiarze, tj. nie mniejszym niż 5 punktów ECTS. Wnioskowany kierunek studiów przyporządkowany został w 100% do dziedziny nauk społecznych, konieczne jest zatem uwzględnienie w programie studiów odpowiedniej liczby punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych.
6. W programie studiów wnioskowanego kierunku zbyt mało godzin przypisano praktykom zawodowym. Ich planowany wymiar wynosi 600 godz. (20 ECTS), co biorąc pod uwagę zakładane efekty uczenia się jest liczbą niewystarczającą i nie zapewnia osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk.
7. We wniosku występują niespójności w zakresie oszacowania liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących, ponieważ zajęcia z *seminarium licencjackiego*, zgodnie z sylabusem, regulaminem dyplomowania oraz szczegółowym rozkładem zajęć, realizowane są w wymiarze 2 x 15 godz. (sem. 5 i 6), natomiast w ogólnej liczbie godzin zajęć wskazano wymiar 45 godzin.
8. W odniesieniu do zajęć z *języka obcego* (4 semestry) oraz *podstaw ekonomii* (2 semestry) opracowano tylko jeden zestaw efektów uczenia się (jeden sylabus), co nie pozwala określić oczekiwanego poziomu zaawansowania nabywanej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych oczekiwanych na poszczególnych etapach kształcenia, doboru odpowiednich metod weryfikacji oraz kryteriów oceny.
9. Zakres informacji zawartych we wniosku oraz w dołączonym programie studiów nie pozwala zweryfikować spełnienia warunku określonego w § 3 ust. 5 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, tj. program studiów o profilu praktycznym powinien obejmować zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% łącznej liczby punktów ECTS. Wnioskodawca określił, że udział ten wynosi 119 ECTS (na ogólną liczbę 180 ECTS), nie przedstawił jednak zakresu (wykazu) tych zajęć.
10. Zakres informacji zawartych we wniosku oraz w dołączonym programie studiów nie pozwala na potwierdzenie możliwości właściwego przygotowania studenta do działalności zawodowej w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych.

Wnioskodawca w ramach zaplanowanych do realizacji form prowadzenia zajęć (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria) wymienił zestaw wykorzystanych metod dydaktycznych nie określając jednak, jakie czynności praktyczne będą wykonywane przez studentów. Wnioskodawca nie udowodnił we wniosku, że studenci będą wykonywać te zadania w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej. Analiza sylabusów wskazuje, że w odniesieniu do większości zajęć nie określono zakresu wykorzystania wskazanych metod oraz nie odniesiono się do specyfiki kształtowanych kompetencji praktycznych. Przykładowo, w przypadku wskazania w sylabusie metody projektu, nie określono jego oczekiwanego zakresu oraz sposobu wykonania.

11. Zaplanowane przez Wnioskodawcę metody kształcenia nie zapewniają stosowania odpowiednich narzędzi informatycznych oraz zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych właściwych dla kierunku, poziomu oraz profilu kształcenia. W opisie warunków prowadzenia studiów oraz sposobu organizacji i realizacji procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się Wnioskodawca nie podał informacji na temat wykorzystanego w procesie nauczania specjalistycznego dla wnioskowanego kierunku oprogramowania oraz nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych. W strukturze programu studiów nie przewidziano też zajęć realizowanych w formie laboratoriów komputerowych. W dołączonym do wniosku harmonogramie studiów przewidziano zajęcia *technologia informacyjna w zarządzaniu* (1 sem. / 16 godz.), w przypadku którego zakładać należy wykorzystanie narzędzi informatycznych. Przedstawione w sylabusie do tych zajęć informacje wskazują na zaplanowane tam wykorzystanie w podstawowym zakresie jedynie aplikacji MS Office. Brak zaplanowanego w procesie nauczania i uczenia się studentów specjalistycznego oprogramowania odnosi się również do planowanego na kierunku kształcenia specjalnościowego w zakresie *logistyki oraz zarządzania zasobami ludzkimi*. Uniemożliwia to właściwe przygotowanie studenta do działalności zawodowej zgodnej z kierunkiem studiów.
12. Dla wielu zajęć nie określono odrębnych treści programowych dla wszystkich zaprojektowanych form realizacji zajęć, tj. wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów. Uniemożliwia to ocenę specyfiki i kompleksowości projektowanych treści programowych, w szczególności w odniesieniu do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.
13. W programie studiów nie zapewniono studentom odpowiednich treści programowych istotnych z punktu widzenia kształcenia kierunkowego oraz osiągnięcia praktycznych kompetencji oczekiwanych na rynku pracy. Dotyczy to w szczególności zagadnień z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi (treści z tego zakresu przewidziano jedynie w kształceniu specjalnościowym) oraz wykorzystania w zarządzaniu nowoczesnych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik komunikacyjno-informacyjnych.
14. Zasady przyjęcia na studia nie zapewnią odpowiedniego doboru kandydatów na studia. Wnioskodawca, oprócz konieczności posiadania świadectwa dojrzałości, nie określił innych formalnych kryteriów przyjęcia na studia, tj. zakresu przedmiotów branych pod uwagę przy przyjęciu na studia, zasad punktacji. Brak jest zaplanowanych możliwości weryfikacji kompetencji miękkich wskazanych przez Wnioskodawcę jako oczekiwanych od kandydata na studia.
15. Zaprojektowany przez Wnioskodawcę system weryfikacji i oceny efektów uczenia się nie pozwala na skuteczne sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym

opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. W sylabusach do zajęć odniesiono założone formy weryfikacji (sprawdzian ustny, test, obecność, aktywność, projekt/prezentacja) do poszczególnych efektów uczenia się, nie wskazując jednak zakresu prowadzonej weryfikacji. Przykładowo wskazując jako metodę weryfikacji prezentacja/projekt nie określono oczekiwanego zakresu oraz sposobu wykonania (np. *prawo pracy, prawo gospodarcze, zachowania organizacyjne, zarządzanie produkcją i usługami, badania marketingowe, negocjacje w biznesie, wstęp do logistyki, towaroznawstwo w logistyce, logistyka produkcji, bazy danych w logistyce*). We wniosku występują przypadki, iż wskazany w metodach weryfikacji projekt/prezentacja nie był następnie uwzględniony w kryteriach zaliczania (oceniań), np. *zarządzanie zapasami i łańcuchem dostaw*.

16. W odniesieniu do wielu zajęć wskazane metody weryfikacji nie są adekwatne lub kompletne w stosunku zakładanych efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Przykładowo zajęcia *zarządzanie ryzykiem w przedsiębiorstwie* - sposób weryfikacji określono tylko dla 3 z 9 założonych efektów uczenia się. Nie wskazano m.in. metod weryfikacji istotnego efektu w obszarze umiejętności ZRP_U02, tj. (potrafi) *ocenić znaczenie ryzyka dla przedsiębiorstwa, a także zaproponować narzędzia minimalizacji negatywnych skutków*. W opisie dokumentacji efektów dla tych zajęć przewidziano projekt, który nie został jednak wcześniej wskazany jako metoda weryfikacji. W przedawnionym kryterium oceniania ocenę dostateczną z zajęć przewidziano już w sytuacji, jeżeli „*Student posiada wiedzę w zakresie podstawowych definicji i zasad dotyczących zarządzania ryzykiem. Umie zdefiniować różnice pomiędzy ryzykiem a niepewnością*”. Spełnienie tak opisanego kryterium nie gwarantuje, że student osiągnął wszystkie założone dla zajęć efekty uczenia się, w tym w szczególności w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.
17. Stwierdzono wiele błędów w sposobie formułowania kryteriów oceny osiągnięcia efektów uczenia się. Przykładowo:
- *badania marketingowe* – w opisie kryteriów weryfikacji wymogi na ocenę dostateczną to m.in.: *student nie jest przygotowany do samodzielnego opracowywania raportu z badań i doboru właściwych metod jego prezentacji* (efekt dla zajęć BM_U01 *potrafi zaprojektować badanie marketingowe i przeprowadzić badanie marketingowe*);
 - *metody oceny pracowników* - w opisie kryteriów weryfikacji wymogi na ocenę dostateczną m.in. *student nie jest przygotowany do przedstawiania własnych poglądów z zakresu oceny pracownika*;
 - *obsługa administracyjna kadr* - w opisie kryteriów weryfikacji wymogi na ocenę dostateczną m.in. *student nie zna dokumentacji związanej z wynagrodzeniem pracownika, student nie potrafi rozwiązać przykładu miesięcznego rozliczenia wynagrodzeń*;
 - *managing spatial conflicts* - w opisie kryteriów weryfikacji wymogi na ocenę dostateczną m.in. *student nie posiada umiejętności identyfikowania i analizowania konfliktu, nie jest przygotowany do przedstawiania własnych poglądów z zakresu zarządzania konfliktami* (efekt dla zajęć: WWMSS_U01 - *potrafi prawidłowo identyfikować przyczyny powstawania zjawisk konfliktowych ...*, WWMSS_U02 - *potrafi*

rozwiązywać dylematy zarządcze, kreować rozwiązania funkcjonalne w sytuacjach konfliktowych ...);

- *ekonomika pieniądza* - w opisie kryteriów weryfikacji wymogi na ocenę dostateczną m.in. *student nie zna mechanizmu inflacji* (efekt dla zajęć EP_W02 *zna mechanizmy zjawisk inflacyjnych i instrumenty polityki monetarnej oraz ich wpływ na gospodarkę*).

Często stosowanym sposobem opisu kryteriów weryfikacji jest natomiast - na ocenę dostateczną: *student opanował łatwe i proste informacje z przedmiotu, zna podstawowe pojęcia dotyczące ... (nazwa zajęć), nie wykazuje aktywności na zajęciach, rozwiązał połowę zadań i udzielił odpowiedzi na jedno zagadnienie* (m.in. *wstęp do logistyki, logistyka produkcji*). Tak określone kryteria weryfikacji nie gwarantują właściwej oceny osiągnięcia przez studenta założonego (zaawansowanego) poziomu wiedzy specjalistycznej oraz nabycia zakładanych efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

18. Przedstawiony we wniosku zestaw kompetencji i doświadczenia nauczycieli akademickich i innych osób proponowanych do prowadzenia zajęć na wnioskowanym kierunku nie zapewnią prawidłowej realizacji zajęć oraz osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. W przedstawionej grupie nauczycieli akademickich brak jest osób w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, będącej dyscypliną wiodącą. Zastrzeżenia budzi w szczególności obsada wykładów do zajęć kluczowych z punktu widzenia kierunku, tj. *zarządzanie projektami, zarządzanie ryzykiem w przedsiębiorstwach oraz zajęć specjalnościowych z zakresu logistyki, tj. towaroznawstwo w logistyce*. Osoby wskazane do prowadzenia ww. zajęć nie posiadają dorobku naukowego oraz doświadczenia zawodowego powiązanego z problematyką zajęć określoną w sylabusach zajęć. Ponadto przedstawiony we wniosku wykaz nauczycieli akademickich oraz innych osób proponowanych do prowadzenia zajęć nie zawiera istotnych informacji odnośnie kompetencji wskazanych osób, tj. nie wskazano reprezentowanych przez nauczycieli akademickich dyscyplin oraz osiągnięć będących podstawą do uzyskania stopni lub tytułów naukowych. Nie określono przydziału i wymiaru zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.
19. Wnioskodawca deklaruje, że Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym w Łodzi posiada bibliotekę, informując jednocześnie, że „*na terenie Wydziału przygotowywane jest osobne pomieszczenie wraz z miejscem do pracy z jej zasobami*” (s. 22 wniosku). Brak dodatkowej informacji w tym zakresie nie pozwala określić, w jakiej formie działa obecnie biblioteka oraz kiedy i w jaki sposób zorganizowane będzie deklarowane miejsce do pracy z jej zasobami.
20. Wnioskodawca deklaruje posiadanie zdecydowanej większości literatury niezbędnej dla wnioskowanego kierunku. Do wniosku nie dołączono jednak wykazu dostępnej literatury, a informacje dotyczące planowanego uzupełnienia zasobów ograniczają się do podanych kwot planowanych wydatków w tym zakresie. Niemożliwe jest więc stwierdzenie czy zasoby biblioteczne odpowiadają potrzebom przyszłych studentów kierunku.
21. Wskazana przez Uczelnię dostępność oraz obciążenie infrastruktury dydaktycznej budzą zastrzeżenia. Zakładając bowiem pełną obsadę wskazaniach przez

Wnioskodawcę sal dydaktycznych (łącznie to 148 osób) oraz przeznaczoną na nie powierzchnię użytkową 150 m². Jest to wartość niewystarczająca do właściwego prowadzenia zajęć, nie spełniająca oczekiwań w zakresie BHP procesu dydaktycznego. Uczelnia deklaruje w zależności od potrzeb możliwość zwiększenia powierzchni najmu w budynku, w którym aktualnie znajduje się siedziba Wydziału. Ma ona podpisane porozumienie potwierdzające możliwość wynajęcia dodatkowej powierzchni z przeznaczeniem na sale ćwiczeniowe i wykładowe, jednak obecnie dopuszczone przez władze Uczelni obciążenie infrastruktury dydaktycznej budzi poważne zastrzeżenia co do zapewnienia przez Wnioskodawcę odpowiednich standardów jakości kształcenia oczekiwanych w prowadzeniu studiów.

22. Opis działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661), nie jest kompletny w zakresie udziału interesariuszy studentów w doskonaleniu programu studiów, systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się i związanych z wejściem na rynek pracy, wsparcia studentów z niepełnosprawnościami, udziału studentów w procesie doskonalenia programu studiów, a także w zakresie zapewnienia publicznego dostępu do informacji. Ponadto zakres opisanych w procedurach jakościowych działań, jak również wykorzystana w ich opisie terminologia, częściowo nie odpowiada obecnie obowiązującym przepisom prawa.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Finansów i Informatyki im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
25.04.2022
Stanisław Wrzosek